

УДК 336

Гаприндашвілі Б. В., аспірант кафедри банківської справи
(ДВНЗ Національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ПРОЕКТІВ У ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

У статті розглядається аналіз практики та проблем впровадження енергозберігаючих заходів на промислових підприємствах України на основі розрахунку ефективності від впровадження фінансово-кредитних механізмів в діяльності енергомістких підприємств. Наведена оцінка вигоди здійснених інвестицій для учасників інвестиційного процесу.

Ключові слова: енергозбереження, енергоефективність, енергетичні ресурси, інвестиції, інвестиційна діяльність, банківський кредит, довгострокові кредити, короткострокові кредити, кредитний портфель, альтернативні джерела енергії.

Динамічність економічного середовища та постійне зростання невизначеності на фоні всесвітньої глобальної конкуренції ускладнюють функціонування вітчизняних промислових підприємств та економіки країни в цілому. Як наслідок істотно підвищується рівень вимог до систем управління, якості продукції та економічної ефективності цих підприємств. Проте одним з найважливіших питань є та залишається проблема раціонального застосування енергоресурсів.

В сучасних умовах ринкової економіки для функціонування конкурентоспроможних підприємств зумовлюють фахівців ставити задачі для вирішення основних питань реконструкції модернізації та впровадження інноваційних технологій.

У зв'язку з цим питання підвищення конкурентоспроможності товарів на ринку та ефективності функціонування всієї економіки прямо залежить від підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів. В енергозберігаючих програмах, що сформовані урядами, зосереджується увага на впровадженні енергозберігаючих технологій, використанні відновлювальних та альтернативних джерел енергії.

Успіх задля підвищення ефективності виробництва на підприємствах промисловості може бути досягнений лише при системному підхо-

ді до мінімізації втрат матеріальних, енергетичних, трудових, інформаційних та фінансових ресурсів. Стан енергоефективності підприємств є одним із головних критеріїв розвитку економіки. Безсумнівно, що для зменшення втрат енергії потрібні капітальні інвестиції. Але в умовах внутрішніх політичних та економічних труднощів суб'єктам господарювання досить складно формувати інвестиційні ресурси, тоді як зовнішніх доступних інвестицій досить небагато.

Теоретична невизначеність щодо шляхів фінансування енергозберігаючих проєктів в промисловості створює плідне підґрунтя для поглибленого вивчення даного напрямку.

Проблема щодо впровадження інноваційної моделі енергоощадних проєктів відображена в працях багатьох видатних українських вчених та зарубіжних вчених, таких як: С.Ф. Єрмілов, Ю.П. Яценко, В.В. Григоровський, В.М. Геєць, В.Е. Лір, У.Є. Письменна, В.С. Латик, Т.Т. Макаревич, О.В. Сосніна [7], О.А. Горобця[3, В.Г. Хрящевського, в яких розкриті сутність, види й особливості моделей інноваційного розвитку економіки, інструменти та важелі державної підтримки енергоефективних програм та досліджень.

Проте з часом з'являються нові тенденції у сфері енергозбереження, які потребують вивчення та вдосконалення прийняття рішень щодо їх розв'язання. Аналіз законодавчої бази з питань регулювання процесу енергозбереження в Україні, дозволяє констатувати, що даній проблемі приділяється певна увага з боку держави (Закон України "Про енергозбереження" 1 липня 1994 року N 74/94 ВР, Закон України «Про основи функціонування ринку електроенергії України» 24 жовтня 2013 року та інші) однак вагомим позитивних змін, незважаючи на цілу низку прийнятих нормативно-правових актів, у вирішенні питання енергозбереження не спостерігається. Винятками можна назвати енергетичні програми та Енергетичну стратегію країни до 2030 року.

Незважаючи на велику кількість досліджень питань енергетики, незначна увага приділяється саме банківському кредитуванню цієї сфери. Об'єктивна необхідність кредитних відносин зумовлена вище вказаними причинами. Кредитні організації та зокрема банки, які надають необхідний капітал для підприємств, є відповідальними за забезпечення цільового використання кредитних ресурсів.

Гальмує розвиток системи кредитного обслуговування енергетики неврегульованість законодавства. Уряд країни повинен приймати нормативні акти у сфері кредитування на підставі концепцій щодо сталого розвитку на основі підвищення енергоефективності підприємств.

Сучасний етап становлення економіки України економія енергоресурсів є одним пріоритетних завдань. У вирішенні якої особливе мі-

ще відіграє економія енергії, яка бере участь у формуванні будь якого корисного цільового ефекту. Енергоємність ВВП України перевищує відповідні показники економічно розвинених країн майже в 7,5 разів. У зв'язку з цим виникає потреба у пошуку та проведенні економічних заходів з енергозбереження.

Для реалізації проектів з енергозбереження в промисловості неможливо обмежуватися лише механізмами раціонального використання, слід застосовувати спеціальні методи оцінки ефективності з урахуванням ризику і невизначеності.

Враховуючи сучасну ситуацію та труднощі, що склалась на енергетичному ринку України, необхідно визначити шляхи підвищення енергоефективності.

Багатоплановість, складність та недостатня розробки проблеми оцінки економічної ефективності шляхів фінансування енергозбереження в промисловості України в сучасних умовах, наявність низки невіршених і дискусійних питань, об'єктивна необхідність їх комплексного аналізу та наукового обґрунтування обумовили вибір проблематики даної статті.

Метою статті є виявлення основних проблемних моментів у сфері енергозбереження, теоретичне обґрунтування рекомендацій щодо ефективності інвестицій та кредитування енергозбереження в промисловості України. Розробка заходів щодо підвищення енергоефективності промислових підприємств.

Енергозбереження є процесом, у ході якого зменшується потреба в енергетичних ресурсах на одиницю кінцевого корисного ефекту від їхнього використання. Дана категорія зводиться як до заощадження енергії, так і до забезпечення максимальної ефективності її витрати. Однак саме поняття енергозбереження є економічно обмеженим, воно недостатнє для формування енергетики господарської системи в цілому [4, с. 45].

Енергозбереження правомірно віднести тільки до інтенсифікації процесів виробництва і споживання енергії. Тому більш точним поняттям, що описує якісні процеси в енергетиці, є енергоефективність.

В умовах економічної перебудови від розвитку стабільної та прогнозованої енергетичної галузі залежить розвиток країни. Така ситуація вимагає впровадження досягнень науково-технічного прогресу, дієвих механізмів фінансування, масштабних техніко-економічних змін та дієвих державних науково-технічних програм, які спрямовувалися на конкретні вінецьві результати. Але державний урядовий апарат та органи виконавчої влади не мають фінансових можливостей для тран-

сформатції економічної системи.

Проблеми не вичерпуються обмеженням у фінансуванні. Відсутність достатньо обґрунтованих енергозберігаючих проєктів з прийнятним для інвесторів періодом окупності до одного року та достатніми гарантіями щодо повернення реально заощаджених коштів.

Досвід вітчизняних та іноземних компаній свідчить, що цілком реальним є розроблення проєктів з енергозбереження на суму, що становить 8-10% від річного споживання енергоресурсів. Варто зазначити, що ефективне впровадження енергозберігаючих технологій все протягом першого року здатне знизити витрати на енергоносії, щонайменше, на 10-12 %, а загалом – на 15%.

Розвиток продуктивних сил як основи економічного розвитку України на сьогодні вимагає всебічного вдосконалення та відтворення основних фондів підприємств. У цей же час більша частина промислових підприємств України майже відпрацювала свій ресурс та має дуже високий ступінь зносу, що не відповідає якісним характеристикам сучасного обладнання. Знос основних фондів досяг рівня 70% по промисловості [1].

Україна володіє великим потенціалом енергозбереження. За урядовими оцінками, енергоспоживання країни може бути скорочено приблизно удвічі за рахунок впровадження енергетично ефективних технологій в промисловості і комунальному секторі. Міжнародне енергетичне агентство (МЕА) вважає, що підвищення енергетичної ефективності є основним інструментом забезпечення енергетичної безпеки країни.

Головним завданнями, що постають на сьогодні перед промисловістю України є відновлення, реконструкція та модернізація застарілого обладнання. В еру мініатюризації про це не слід багато говорити, розробка і впровадження безвитратних енергетичних заходів вимагає перевищення кінцевих результатів від їхнього використання над витратами на розробку, виготовлення та реалізацію, що зумовлює здійснення довгострокових проєктів в Україні.

Отже, на сьогодні особливо важливою є необхідність удосконалення державної інвестиційної політики по впровадженню енергозберігаючих технологій, побудова ефективної системи регулювання фінансування енергетики, спрямованої на довготривалу перспективу. Але довгострокове інвестування не забезпечує базових технологічних змін, тому поряд с інвестиційними джерелами слід використовувати й кредитні ресурси банків та міжнародних організацій для переходу вітчизняного виробництва на інноваційних шлях розвитку.

Окремим дієвим інструментом впровадження енергозберігаючих

проектів слід виділити державну політику, лібералізація якої гальмує процеси відтворення виробництва, тоді як вона повинна забезпечувати передумови для активізації інвестиційної діяльності, зростання власних капіталовкладень, збільшення програми фінансування альтернативних джерел енергії, підвищення ділової активності суб'єктів господарювання.

Завдання економії енергії в промисловості виходять з необхідності економії нафтопродуктів, зменшення залежності від імпортованих енергоносіїв, покращення екологічного стану в регіоні.

Проблема неузгодженості внутрішнього споживання паливно-енергетичних ресурсів має гостро негативні економічні та соціальні наслідки, які обмежують потенціал підвищення якості життя українських громадян. Наприклад:

- конкурентоспроможність вітчизняної продукції, яка здебільшого є енергомісткою, досягається лише за рахунок значного зниження витрат на оплату праці;
- поступово руйнується інфраструктура паливно-енергетичного комплексу та комунальних підприємств водо- й теплопостачання;
- високі ціни та низька якість послуг підприємств паливно-енергетичного комплексу та комунальних підприємств водо- й теплопостачання [5, С. 174-175].

Важливе завдання, що стоїть перед економікою України й іншими країнами з перехідною економікою, є модернізація галузі, підвищення ефективності та якості продукції до рівня розвинених країн.

Практика українського законодавства свідчить, що українська держава непослідовно вирішувала сукупність соціально-економічних завдань щодо послаблення залежності від імпортованих паливно-енергетичних ресурсів та ефективного використання в промисловості. Це призвело до того, що економіка нашої країни виявилась найбільш залежною від постачання енергоресурсів порівняно з іншими країнами із перехідною та ринковою економікою.

При цьому, слід зазначити, що ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів дає економічний вигравш як окремому підприємству, так і промисловості в цілому (рис. 1).

Потреби та обсяги використання енергетичних ресурсів свідчать, що Україна має дефіцит власних паливно-енергоресурсів близько 50%, а ефективність їх використання є значно нижчою у порівнянні з іншими промислово розвинутими країнами. В такій економічній ситуації основні заходи держави й підприємств повинні бути націлені як на зменшення використання енергоресурсів, так і на їх більш ефективне

використання.

Основний показник ефективності використання енергетичних ресурсів в країні – це енергоємність ВВП (ЕЕВВП). Він вимірює не лише витрати паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) на створення 1 грн ВВП, а й засвідчує рівень технологічного розвитку економіки в цілому. В Україні цей показник за даними Key World Energy Statistics, 2012 є більшим у 2,2 рази порівняно з іншими країнами світу [2].

Енергоємність ВВП спадає під час зростання доходів населення, оскільки відбувається перехід від економіки, заснованої на первинних ресурсах, до економіки з менш енергоємним виробництвом і сферою послуг, де вирішальну роль відіграють вторинні фактори виробництва – технологічні інновації, інформаційні потоки, кваліфікація робочої сили й ін.

Потенціал енергозбереження для покращення показника ЕЕВВП має дві складові: технічну та структурну.

Технічна складова полягає у впровадженні енергозберігаючих технологій та використанні альтернативних джерел енергоресурсів.

Структурна передбачає впровадження певних структурних змін в економіці, збільшення питомої ваги тих галузей, які є найменш енергомісткими, а також розвиток науки, що забезпечить розробку та впровадження найбільш енергоефективних технологій та техніки й створення конкурентоздатної продукції.

Висока енергоємність ВВП України зумовлена структурними дисбалансами національного виробництва, адже в структурі промислового виробництва переважають енергоємні види економічної діяльності: машинобудування, хімічна промисловість. Україна експортує сировину та напівфабрикати, а імпортує переважно готову продукцію, втрачаючи при цьому природну непоновлювану ренту і фінансуючи за рахунок власних природних ресурсів економічне зростання інших країн.

Сьогодні українські підприємства які працюють в енергетичній сфері на жаль не відповідають якісним європейським стандартам. Досліджуючи зарубіжний досвід щодо вдосконалення енергозберігаючих технологій, то наразі навіть в нашого найближчого сусіда Російської Федерації було проведено масову заміну люмінісцентних енергозберігаючих ламп на підприємствах.

Метою впровадження новітніх енергозберігаючих технологій, оскільки сучасні високоефективні технології використовують до 80% менше енергії. Економія досягається завдяки високій ефективності та більшій тривалості використання. Завдяки науковим дослідженням та науковим розробкам вдалося позбутися більшості недоліків.

Рис. 1. Перспективи ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів

Адекватною реакцією на рівень енергоефективності промисловості в Україні мають стати радикальні структурні реформи на основі інноваційної моделі розвитку виробництва за критерієм енергоефективності, реалізація програми збільшення в енергетичному балансі частки альтернативних джерел енергії, а також технологічні зміни на інноваційній основі в енергетиці. Актуальність та доцільність впровадження енергозберігаючих інвестиційних проектів насамперед у цих сферах обумовлена надзвичайно високим потенціалом цих галузей для реалізації заходів із ресурсо- та енергозбереження (рис. 2).

За оцінками фахівців, в Україні більше третини всіх енергоресурсів країни витрачається на опалення житлових, офісних і виробничих будівель, обумовлюючи необхідність першочергового застосування енергозберігаючих технологій у цій сфері.

На думку фахівців компанії ROCKWOOL, світового лідера у сфері виробництва негорючої теплоізоляції, тут варто виділити три основних напрямки енергозбереження:

- 1) зниження втрат на етапі вироблення й транспортування тепла

шляхом підвищення ефективності роботи теплоелектростанцій на основі заміни енерговитратного устаткування на енергоефективне, застосування довговічних теплоізоляційних матеріалів при прокладуванні й модернізації теплових мереж;

2) підвищення енергоефективності будівель за рахунок комплексного застосування теплоізоляційних рішень для зовнішніх огорожувальних конструкцій;

3) використання радіаторів опалення з автоматичною регуляцією й систем вентиляції з функцією рекуперації тепла [9].

Експерти прогнозують, що тарифи на електроенергію до 2016 р. виростуть на 250%, на природний газ – на 260%, на теплову енергію – на 250%. Єдиним виходом з цієї ситуації є заміна дорогого природного газу місцевими джерелами палива та електричної енергії, перехід, де це можливо, на біогаз, біопаливо і обігрів від електротлів [6, С. 21].

Для мінімізації енергоємності ВВП України в промисловості необхідний зсув структури промислового виробництва у бік переробних галузей промисловості, створення повного виробничого циклу продукції та підвищення енергоефективності існуючих підприємств. Це передбачає глибоку модернізацію діючих та створення нових виробництв на основі інноваційних енергоефективних промислових технологій.

Основними джерелами надходження коштів для функціонування економічних механізмів стимулювання програм, проектів та заходів із підвищення енергоефективності та енергозбереження є:

- кошти державного та місцевих бюджетів, отримані від встановлених податків, штрафів та підвищеної плати за енергоресурси;
- власні кошти підприємств;
- кредитні ресурси;
- внутрішні та зовнішні інвестиції.

Досвід свідчить, що через державне регулювання можливо вирішити проблему фінансування проектів енергозбереження та зниження енергоємності економіки України. Безумовно вже сьогодні такі авторитетні міжнародні організації беруть участь у фінансуванні програм на ринку енергозбереження України як Європейський банк реконструкції та розвитку, Всесвітній банк, Європейська економічна комісія ООН, ряд науково-дослідних інститутів інших держав.

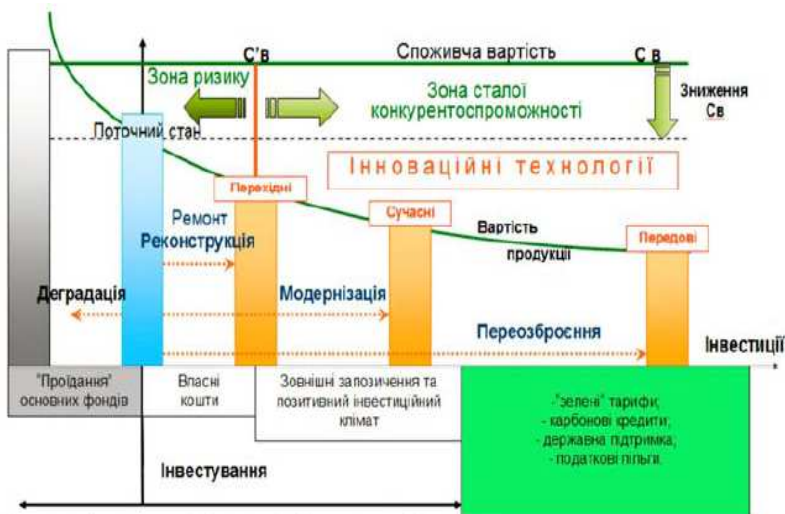

Рис. 2. Енерговитрати промислових підприємств України*

25 березня у Міністерстві енергетики та вугільної промисловості України відбулось підписання гарантійної угоди між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку і кредитної угоди між ЄБРР та ДП НАЕК «Енергоатом» за проектом "Комплексна (зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій" (КзППБ). Згідно з угодою, ЄБРР надасть ДП НАЕК «Енергоатом» кредит на суму 300 млн євро на реалізацію заходів у рамках КзППБ. Кредит надається під державні гарантії [7, С. 17].

Проекти щодо забезпечення енергоефективності є одним з пріоритетних напрямів кредитної співпраці Європейського банку реконструкції і розвитку з Україною. За період 2006–2012 рр. ЄБРР підписав більше 70 проектів в цій сфері на загальну суму близько 1730 млн євро. Для порівняння: у Польщі Європейський банк реконструкції і розвитку профінансував проектів у сфері енергоефективності і поновлюваної енергетики всього на суму близько 270 млн євро. Кредитування у сфері енергоефективності та відновлювальних джерел енергії зросло хоча і не так стрімко, як кредитування енергоефективних проектів, пов'язаних з викопними видами палива [8].

Державні енергетичні та енергомісткі підприємства протягом пер-

* Джерело: Інститут проблем екології та енергозбереження.

шої половини 2013 року уклали угоди з державними банками на отримання кредитів на загальну суму понад 1,10 млрд грн. Про це повідомляється в «Віснику державних закупівель». Також два однорічні кредити отримало ПАТ «Центренерго», обидва в «Ощадбанку». Відновлювальна кредитна лінія з лімітом 364 млн грн коштуватиме 69,16 млн грн, овердрафт з лімітом 50 млн грн коштуватиме 9,50 млн грн. ДП «НАЕК «Енергоатом» взяв два однорічні кредити – на \$80 млн у «Укресімбанку» та 50 млн грн у «Ощадбанку». Загальні виплати за кредитами складуть 22,15 млн грн [10].

Банківський кредит для підвищення енергоефективності вітчизняних підприємств та паливно-енергетичного комплексу як стабільне джерело формування активів відіграє значну роль у процесі економічного розвитку. Як відомо, за рахунок кредиту прискорюється відтворення основних фондів, ресурсно забезпечується необхідний обсяг обігових коштів, підвищується обсяг випуску продукції, що, в свою чергу, збільшує прибуток.

Основними кредиторами в енергетичній сфері є міжнародні організації, комерційні банки, лізингові компанії та інші фінансово-кредитні установи. Але комерційні банки неефективно кредитують енергетичний сектор через низьку доступність спричинену високими відсотковими ставками.

В Україні все ще існують проблеми, які стримують розвиток кредитування енергетики, тому для покращення ситуації необхідно приділити значну увагу цьому питанню. Згідно звіту Global Energy Performance Index про дослідження ефективності енергетичних систем країн для їх економічного розвитку, екології та безпеки серед 105 проаналізованих країн Україна посіла 72 сходинку, розмістившись між Ботсваною і Єгиптом. Кращі бали Україна отримала в категорії "Доступ та безпека", значно обійшовши найближчих сусідів.

Однак мінімальні бали, одні з найгірших з усіх 105 країн, Україна дісталися за вплив енергетики на економічне зростання і розвиток – експерти назвали його мінімальним. Більше того, наголошується, що в країнах ТОП-10 близько 36% енергії отримують з поновлюваних або альтернативних джерел. Так, ядерна енергетика дає Франції близько 42% всієї енергії, а середній показник гідроенергетики для Європи склав близько 9%.

В наступні декілька років в Україні, окрім масштабних проектів збільшення вузлів виробництва енергії, передбачається фінансування проектів із будівництва когенераційних установок, встановлення теплових насосів, а також переведення котелень на відновлювані джерела енергії [11].

Зменшуючи обсяги державного фінансування, урядовці сподіваються, що скоротити енергоємність ВВП країни вдасться за рахунок приватного капіталу. Загальні витрати національної програми збільшені із початкових 250 мільярдів гривень до 319 мільярдів гривень саме за рахунок збільшення прогнозу із залучення приватних інвестицій. За очікуваннями, вже в 2014 році має бути залучено майже 48 мільярдів гривень приватних коштів на підвищення енергоефективності. Необхідно провести глибокий аналіз дій та прискорити впровадження енергозберігаючих технологій.

В напрямку реалізації енергозберігаючих проектів потрібні реформи, які б забезпечували перетворення енергозбереження з видаткових статей бюджетів всіх рівнів в дохідні. Разом з тим, з огляду на нестачу власних ресурсів, ключову роль у фінансуванні програм енергоефективності при відсутності стабільних інвестицій мають відігравати кредити комерційних банків і міжнародних фінансових організацій.

Враховуючи те, що ефективна діяльність енергомістких підприємств, які для України мають велике значення, потребують фінансової підтримки для здійснення інноваційних та інвестиційних проектів неможлива без участі держави. Тому в Україні потрібно провести роботу над поліпшенням законодавчої бази шляхом співпраці з профільними та міжнародними експертами.

В першу чергу планомірно виправити все нормативні недоліки, аби максимально спростити роботу інвесторів. Наприклад, у парламенті уже давно ведеться робота над законопроектом введення та реалізації «зеленого» тарифу.

В умовах жорсткої конкуренції за інвестиційні ресурси Україна має ставати більш привабливою для інвесторів і все більше спрямовувати увагу на альтернативні джерела енергії для підвищення конкурентоспроможності економіки та прискорення структурних зрушень.

Оцінка обсягів кредитування ЄБРР, Всесвітнім банком проектів з енергозбереження та енергоефективності дозволяє говорити, що на сьогодні триває процес розробки заходів щодо заохочення енергозбереження, який передбачає оцінку ефективності роботи підприємств, а також надання їм в цьому контексті податкових та інших пільг на обсяги питомих витрат енергоресурсів.

Впровадження енергозберігаючих проектів у вітчизняну промисловість дозволить підвищити ефективність діяльності підприємств, зменшити енергомісткість продукції, а також дозволить акумулювати кошти, які зможуть бути направлені на подальшу модернізацію та реструктуризацію виробництва. Застосування енергозбереження відкриває

нові можливості перед промисловими виробництвами, тому що при збереженні тієї ж рентабельності є можливість механізму інноваційного розвитку підприємств.

Практичне та теоретичне значення впровадження енергозберігаючих технологій можна продемонструвати за допомогою соціально економічних ефектів від впровадження, який полягає в тому, що статус країни у глобальній економіці покращується, що підвищує конкурентоспроможність і прискорює структурні зрушення.

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 року.
2. Енергоефективність як ресурс інноваційного розвитку: Національна доповідь про стан та перспективи реалізації державної політики енергоефективності у 2008 році / С. Ф. Єрмілов, В. М. Геєць, Ю. П. Ященко, В. В. Григоровський, В. Е. Лір та ін. – К. : НАЕР, 2009. – 93 с.
3. Горобець О. А. «Методи оцінки ефективності запровадження інновацій на підприємстві. – Економічні науки віл 16.04.2007, № 2, Т. 1.
4. Далека В. Ф. Ресурсосберегающая технология эксплуатации городского электро-транспорта / Далека В. Ф. // Материалы научно-технического совещания «Пути развития и укрепления материально-технической базы предприятий городского электрического транспорта и взаимодействие с производственными предприятиями». – Харьков : ХОП НТО КХ и БО, 2001. – С. 44-49.
5. Кравцова Л. В. Мотивация энергосбережения на предприятиях социально-экономической инфраструктуры региона / Л. В. Кравцова // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії, 2009. – № 2 (16). – С. 173-178.
6. Микитенко В. Енергоефективність національної економіки: соціально-економічні аспекти / В. Микитенко // Вісник НАН України. – 2006. – № 10. – С. 17–26.
7. Соснін О. В. «Місце інформаційної діяльності в інноваційній моделі розвитку економіки» – К., 2009.
8. About the IEA [Електронний ресурс] // The International Energy Agency (IEA). – Режим доступу: <http://www.iea.org/about/index.asp>.
9. [Електронний ресурс] / European Bank for Reconstruction and Development. – Режим доступу: <http://www.ebrd.com/pages/research/publications/flagships/annual.shtml>.
10. Костюк Н. Можливості залучення фінансових ресурсів для проектів у сфері енергозбереження та екологічних джерел енергії [Електронний ресурс] / Н. Костюк. – Режим доступу: http://cstei.lviv.ua/upload/pub/Energou/1259276269_27.pdf
11. Energy Industry Analysis 2013 / Energibranchen. – Erhvervs og Byggestyrelsen. – November, 2013. – 15 p.

Рецензент: д.с.-г.н., професор Клименко М. О. (НУВГП)

Напрындашвили В. В., Post-graduate Student (Vadym Hetman National Economic University, Kyiv)

EFFECTIVENESS OF FINANCING ENERGY EFFICIENCY

PROJECTS IN INDUSTRY OF UKRAINE

In this article considered the analysis of practices and problems of the energy efficiency measures in industrial enterprises of Ukraine on the basis of the calculation of the efficiency of the implementation of financial and credit facilities to energy-intensive business activities. The estimation of the benefits of investments for the participants of the investment process.

Keywords: energy conservation, energy efficiency, energy resources, investing, investment, long-term loans, short term loans, the loan portfolio of alternative energy sources.

Гаприндашвили Б. В., аспирант (Национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана, г. Киев)

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩИХ ПРОЕКТОВ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ УКРАИНЫ

В статье рассматривается анализ практики и проблем внедрения энергосберегающих мероприятий на промышленных предприятиях Украины на основе расчета эффективности от внедрения финансово-кредитных механизмов в деятельности энергоемких предприятий. Приведенная оценка выгоды осуществленных инвестиций для участников инвестиционного процесса.

Ключевые слова: энергосбережение, энергоэффективность, энергетические ресурсы, инвестиции, инвестиционная деятельность, банковский кредит, долгосрочные кредиты, краткосрочные кредиты, кредитный портфель, альтернативные источники энергии.
